

IZ NAŠIH ŽUPA

PROSLAVA EUHARISTIJSKOG KONGRESA RIJECKO-SENSJSKE NADBISKUPIJE

Završno slavlje Euharistijskog kongresa održano je 21. lipnja 1981. na Trsatu. U njegovoj pripremi velika važnost posvećena je pjevanju. Zato je bila osnovana liturgijsko-glazbena komisija, sastavljena od liturgičara i glazbenika-orguljaša grada Rijeke te nekih drugih, koja je imala zadatak izraditi plan pjevanja i liturgijskog odvijanja pojedinih slavlja.

Jedan od ciljeva kongresa bilo je poticanje Božjeg naroda na što aktivnije sudjelovanje u liturgijskim činima, što se osobito izražava pjesmom. Zato je bilo pitanje odakle početi: da li ostati na najuhodanijim pjesmama koje svi znaju, ili uz to pokušati stvoriti nešto novo? Komisija se odlučila na povezivanje jednoga s drugim. Nas ovdje više zanima ono što se pokušalo novo stvoriti.

Međužupski zbor u Rijeci

Odmah se vidjelo da treba stvoriti himnu kongresa. Raspisao se natječaj i jedini tekst koji je prispio bio je tekst vlč. Ante Sironića, župnika iz Drage. Glazbu su napisala dvojica glazbenika: Marjan Milovan, župnik iz Raše, i vlč. Ivo Ljubić-Horvačanin iz Zagreba. Glazbena komisija odabrala je kompoziciju drugog autora, i to njegovu drugu melodiju jer je bila prihvatljivija za puk i zbor.

Budući da je tema kongresa »Za stol s Kristom«, na nju je bio prikladan pripjevni psalam »Stol preda mnom prostireš, zla se ne bojim jer ti si sa mnom«. Pripjev je povjeren puku, a psalam na klasičan način iz Kantuala (Canjuga) školi pjevača.

Važna stvar bili su poklici: *Aleluja* prije evanđelja, *Slava Tebi, Kriste* nakon evanđelja i poklik iza podizanja. *Aleluja* je uzet iz nove pjesmarice br. 46 s tekstom: Njegovo tijelo za naš stol. Druga dva napisao je Ivo Ljubić na primorski način.

Od euharistijskih pjesama željeli smo oživjeti himan *Usta moja* te tijelovski himan *Veselo svetkujemo*. Prvi se pjevao koralno, a drugi je u četverglasu povjeren školi pjevača.

U zadnji čas dospjela je još jedna kongresna pjesma (da je došla prije, sigurno bi bila izabrana za kongresnu himnu), čiji je tekst napisao franjevac s Trsata

o. Trpimir Leko na geslo kongresa »Za stol s Kristom«, a uglazbio ju je dr. Jerko Gržinčić. Ona je posebno prihvatljiva mladima.

Građa je bila umnožena i razasлана po župama da je uče i uvježbavaju. Izlazila je i kao prilog biltena za animaciju kongresa.

Liturgijsko-glazbena komisija izradila je u detalje program završnog slavlja Kongresa na Trsatu. Na prijedlog preuzv. gosp. nadbiskupa bio je formiran međužupski zbor ili škola pjevača iz svih zborova grada Rijeke sa zadatkom da svu građu uvježba i na završnom slavlju predvodi pjevanje.

Kad su stvari proučili po župama, počele su zajedničke probe u dvorani biskupije svakog ponedjeljka navečer u 20 sati. Zbor je brojio oko 100 članova, a uvježbali su ga o. Alojzije Vešligaj, orguljaš s Trsata, i s. Anđela Samardžić, orguljašica u župi sv. Josipa. Animator pučkog pjevanja bio o. Bonaventura Duda iz Zagreba.

Program završnog slavlja primjenjivao se na slavlja pojedinih skupina uz potrebne prilagodbe. U tim slavljinama predvođenje pjevanja bilo je povjeren pojedinih zborovima. Tako je na susretu bolesnika, umirovljenika i invalida 14. lipnja pjevanje predvodio

zbor trsatske bazilike. Unutar slavlja on je pripremio mali program u kojem su se našle recitacije i kompozicije euharistijskog sadržaja, kao *Gospod Bog je pastir moj* Antonina Dvořaka, *Ave verum* W. A. Mozarta, *Svi puci hvalite Gospoda* J. Požgaja i sl. Svoj doprinos tom slavlju dala je skupina glazbenika iz riječkog Kazališta koji su izveli *Pastoralni kvartet* Marxa Marcusa za četiri violončela, pratili izvedbu *Ave verum* i druge.

Istog dana navečer s. Imakulata Malinka i s. Cecilija Pleše iz Zagreba održale su meditativno veče u riječkoj katedrali sv. Vida. Na programu su bila djela Händela, Couperina, Bacha, Mozarta, Leščana, Jelića, Lukačića, Dugana, Francka i Dvořaka.

18. lipnja održan je kongresni susret djece. To slavlje malo je poremetila kiša, jer se sve nije moglo izvesti po planu, već improvizirano u Crkvi i samostanskom hodniku, a ne u vrtu. Pjevanje je predvodio dječji zbor župe sv. Josipa pod vodstvom s. Anđele. Liturgiju na dječji način organizirali su dr. A. Benvin i vlč. Dinko Popović, župnik s Vežice. Pjesme su bile sa dječjeg repertoara od šansona, kongresnih poklika, do zbornih stvari kao što je bila *Oda radosti* L. van Beethovena.

19. lipnja navečer održan je susret bračnih parova. Pjevanja je bilo manje, a predvodili su ga bogoslovi iz Rijeke.

20. lipnja navečer bio je susret mladih grada Rijeke. Za njihovo pjevanje, koje je bilo intonirano kongresno kao i druga slavlja, jedan od sudionika je napisao: »Temperamentni osjećaj ritma i zdušna suživljenost s notama, tipkama i melodijom, o. Alojzije s Trsata je upravo izazivalački izmamio spontani zanos izražen pjesmom...«

Kroz cijelo vrijeme kongresnih slavlja pjevala se misa Ljubomira Kućana, jer ju je po mišljenju svećenika sa župa puk najviše prihvatio.

Eto, tako smo se pokušali s glazbene strane kroz Kongres nečim obogatiti naš euharistijski repertoar. Želja liturgijsko-glazbene komisije bila je da se baš kroz Kongres na području pjevanja ujedinitimo i jedinstveno, barem za grad Rijeku ako ne i za cijelu biskupiju, neke stvari propjevamo. Koliko smo uspjeli, vidjet ćemo.

Istina je da je puk s dušom prihvatio poklike, bio oduševljen stvarima koje je izvodio zbor; nepromjenjivi dijelovi bili su ujednačeni i dobro pjevani zahvaljujući dirigiranju o. Bonaventure.

o. Alojzije VEŠLIGAJ

SVEČANI KONCERT U ČAST EUHARISTIJI

31. svibnja 1981. u okviru euharistijske godine i u čast euharistijskog kongresa, priređen je u subotičkoj katedrali-bazilici svečani koncert. Koncert je izveo ANĐELKO KLOBUČAR, profesor muzičke Akademije u Zagrebu, na orguljama i sjemenišni zbor Schola cantorum Paulinuma iz Subotice.

Na orguljama smo čuli djela Johana Pachelbela, J. Seb. Bacha, Cesara Francka, Franza Liszta i Anđelka Klobučara. U *f-mol Ciaconi* Pachelbela doživjeli smo mirnog i staloznog kompozitora, koji je svojim muzičkim izražajem bio istinski predhodnik Bacha. U *Toccati i fugi* u d-molu J. S. Bacha orguljaš je dočarao u potpunosti jedan od najvećih lika u orguljskoj literaturi. Ovu kompoziciju, koja je uvijek privlačna i interesantna, umjetnik je s obzirom na te stare mehaničke orgulje, izveo s nevjerojatnom brzinom ali veoma sigurno i precizno. Iako su orgulje subotičke katedrale kasnoromantične, ipak ne pružaju onu mogućnost zvukovne kombinacije koju zahtijevaju u potpunosti djela Cesara Francka. Klobučar je unatoč toga Franckov *Choral u a-molu* izveo vjerno i veoma lijepo. Melodijska linija je bila dobro istaknuta s karakteristikama lirike i dramatičke. Lisztov *BACH* je bio svečan i dojmljiv. Ovaj preludij je toliko impozantan da slušaoc uvijek očarava, a pogotovo subotičku publiku kojoj je Liszt drag još od njegova posjeta gradu poslije kolaudacije orgulja u Kaloči. *II. Sonata A.* Klobučara veoma je uspjelo djelo novoga stila i muzičkog izražaja koje uvijek dobro zvuči, a pogotovo u autorovoj izvedbi kojoj smo bili sada sretni svjedoci. Na ovom koncertu smo se uvjerali da smo imali u našoj sredini istinskog i renomiranog umjetnika orguljske literature, koji nam je pružio pravu sliku o orguljama i o orguljskim skladbama.

Uz orgulje na koncertu je nastupio i sjemenišni zbor, već od prije nazvan Schola cantorum Paulinum pod vodstvom Josipa Mioča. Zbor je na početku koncerta otpjevao koralni introit *In medio Ecclesiae*. Budući da je katedrala posvećena sv. Tereziji Avilskoj, uzeta je ova melodija gregorijanskog koralna namijenjena crkvenim naučiteljima. U čast Euharistije zbor je pjevao *Ave verum*. Ove koralne melodije uzor su melizmatkog, odnosno neumatskog pjevanja, a zbor ih je precizno i stilski dobro pjevao.

Osim koralna, izvedene su skladbe M. Ivšića i J. Neandera. Ivšićeva polifona skladba *Adoro te devote* laganoga je karaktera ali skladnoga zvuka. Zbor je veoma pjevno i dobro interpretirao ovu kompoziciju. Neanderov kanon *Exultate Deo* elastična je i vesela skladba koju su tako privlačno odpjevali da su slušaoci upravo ovoj skladbi odali najveće priznanje. Inače, Schola cantorum bila je impresivna i disciplinirana. Pjevali su sa lakoćom u dobroj izradi, svakako uz karakteristične glasove za takve zborove. Kako zboru tako i dirigentu čestitamo i očekujemo njihov daljnji nastup u ovakvim koncertima.

KOVAČ

LIŠTANI — BLAGOSLOV NOVIH ORGULJA

Na Petu vazmenu nedjelju u župi Lištanima, smještenoj dvadesetak kilometara od Livna prema Kninu — starim putem, obavljena je posveta novih elektronskih orgulja.

Orgulje je izradio naš domaći majstor Filip Antolić-Soban iz Zagreba. Orgulje imaju dva manuala sa 38 registara i pedal sa 8 registara. Dispozicija registra kod ovih orgulja je ovakva:

I. manual:

1. Bordun 16'
2. Principal 16'
3. Posaune 16'
4. Bass-flöte 8'
5. Principal 8'
6. Fagott 8'
7. Nasat 5 1/3'
8. Flöte 4'
9. Oktava 4'
10. Cello 4'
11. Quinte 2 2/3'
12. Super oktave 2'
13. Terz 1 3/5'
14. Oberquinte 1'
15. Pikolo 1'
16. Quarte 8/11'
17. Mixtur 4 fach
18. Zimbel 6 fach

II. manual:

19. Weitprincipal 16'
20. Dulzian 16'
21. Hohtflöte 8'
22. Principal 8'
23. Horu 8'
24. Schalmey 8'
25. Oboe 8'
26. Solo — trompete 8'
27. Quinte 5 1/3'
28. Principal 4'
29. Violine 4'
30. Nasat 2 2/3'
31. Oktave 2'
32. Terz 1 3/5'
33. Oberquinte 1 1/3'
34. Piccolo 1'
35. Sexte 16/27'
36. Aliquotmixtur 3 fach
37. Zimbel 4 fach
38. Scharf 7 fach

Pedal:

39. Subbass 16'
40. Principal 16'
41. Posaune 16'
42. Oktav-bass 8'
43. Trompete 8'
44. Choral bass 4'
45. Nachthorn 2'
46. Rausch-pfeife 4 fach

Orgulje još posjeduju mehanizam za crescendo i decrescendo, koji je suviše lagan — mogao bi biti malo čvršći.

Nedostatak je orgulja što majstor koji je postavljao orgulje nije vodio računa o pravilnu priključivanju zvučnika, te je na jedan zvučnik priključio I. manual i pedal, a na drugi samo II. manual. Zbog toga se ne dobiva dobra raspodjela zvuka po crkvi.

Posvetu orgulja spojio je vrlo revni župnik vlč. Franjo Višaticki s proslavom Svjetskog molitvenog dana za duhovna zvanja. Za to nesvakidašnje slavlje njegove župske zajednice pozvao je on Oktet VVTS (Vrhbosanske Visoke Teološke škole) iz Sarajeva. Bogoslovi su najprije u subotu iza večernje mise, pred punom — obnovljenom — crkvom, većinom mlade-